

Суннатлардаги ўнта илмий ҳақиқат (биринчи мақола)

15:21 / 17.12.2021 3655

Кундан кунга Қуръони Карим ва Суннати мутоҳҳарадаги илмий мўъжизалар, ҳақиқатлар илмий томондан ҳам аниқланмоқда. Ушбу мақолада Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳадисларида баён қилинган ва яқин йиллар ичида аниқланган илмий ҳақиқатлар зикр этилади.

1. Чироқларни ўчириш

Яқинда ўтказилган илмий тадқиқот шуни таъкидлаяптики, ухлаш вақтида чироқларни ёниқ ҳолда қолдириш инсон мияси ичидаги ҳаётий жараёнларга таъсир қилар экан. Бу ҳол инсоннинг семириб кетишига сабаб бўладиган бузилишларни келтириб чиқарар экан. Шу боис олимлар жисм ва мия саломатлигини сақлаш учун кечқурун ухлаш олдидан чироқларни ўчиришни тавсия қилмоқдалар. Буни қарангки, олимлар 21 асрда айтаётган тавсияни Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам бундан ўн тўрт аср аввал айтган эдилар.

Жобир розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам марҳамат қилдилар:

مُتَيَسِّمًا وَأَلِيْلًا حَاجِذَا
 نِإْفُ مَكَّنَائِبِصِ أَوْفُكُفِ
 رَشَاتَنْتَ نِي طَائِشِ لَ
 نَمُوعَاسَ بَهَذَا إِذَا فِ ، ذِيَّ نِيحِ
 أَوْقُلْغَاوُ ، مُهْوَلِخِ فِ لِيْلَ لَ
 هَلْ لَ مَسَا أُرُكُ ذَاوَبِ أَوْبَ أَلَا
 حَتْ فَيِ الْ نَاطِيْشِ لَ نِإْفِ
 مَكَبَرِقِ أَوْكُ وَأَوْ ، أَقْلُغُمِ أَبَابِ
 أُرْمَخِو ، هَلْ لَ مَسَا أُرُكُ ذَاوِ
 ، هَلْ لَ مَسَا أُرُكُ ذَاوِ مَكَّتَيْ نَا
 أَيُّ شِ أَهْيَلَعِ أَوْضَرَعَتْ نَا وَوَلَوِ
 مَكْحِي بِأَصَمِ أَوْئِفُ طَاوُ ،

«Кеч киргач, болаларингизни (уйда) ушлаб туринг. Чунки бу пайтда шайтон (жин)лар изғийди. Бир соат ўтгач, болаларингизни эркин қўйинг. Аллоҳнинг ноини зикр этиб эшикларингизни ёпинг. Зеро, шайтон беркитилган эшикни очмайди. Аллоҳнинг ноини зикр этиб

мешларингиз (оғзи)ни боғлангиз. Аллоҳнинг номини зикр этиб идишларингиз устига бирон нарса бўлса-да, ташлаб қўйинг. Чироқларингизни ўчириб (ётинг)».

Муттафақун алайҳ.

Бу ҳадисда кеч киргач, кўчада ўйнаб юрган болаларимизни уйга чақириб олишимиз лозимлиги, чунки бу пайтда шайтону жинлар изғиши, эшикни беркитиш лозимлиги, уни беркитаётганда Аллоҳ таолонинг исмини айтиш кераклиги, идишларнинг оғзини ҳам Аллоҳ таолонинг исмини айтиб беркитиб қўйиш лозимлиги, ухлаш олдидан чироқларни ўчириш кераклиги баён қилиняпти.

Жинлар изғиб юрган пайтда болалар уйга чақириб олинмаса, жину шайтонлар болаларга бирор зарар етказиб қўйиши мумкин. Аллоҳ таолонинг исми зикр қилиб беркитилган эшикни шайтон очолмайди, Аллоҳ таолонинг исми зикр қилиб боғланган мешлар ва Аллоҳ таолонинг исми зикр қилиб усти ёпилган идишларга вабо, зарарли ҳашарот ва ҳайвонлар тушмайди. Шунингдек, чироқларни ўчириб ётиш юқорида зикр қилинган касалликлардан сақланишга сабаб бўлади.

Абу Мусо розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Кечаси Мадинада бир уй ёниб аҳли зарар кўрди. Бу ҳақда Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга айтилди. У зот:

مَتَمَن اِذَا فِ مَكَلٍ وَّ دَع رَانَ لَنَا
مَكَنَع اِهْوِئ فِ طَافٍ

«Албатта, олов сизга душмандир. Қачон ухласангиз, уни ўчиринг», дедилар».

Муттафақун алайҳ.

Ўша пайтларда уйлар пилик солиб ёқиладиган чироқлар воситасида ёритилган. Ҳозир ҳам чироқ кўп ўчадиган ва газ ёнмайдиган жойларда пиликли чироқлар, шамлар, ўтин солиб уй иситишда ишлатиладиган иситгичлардан фойдаланилади. Ухлаш пайтида ўшаларни ўчириб

қўймаслик ёнғин каби талофатларга сабаб бўлар экан.

Ибн Аббос розияллоху анҳумодан ривоят қилинади:

رُجَّتْ تَدَخَّافُ ؕ ةَرَأْفُ تَءَاجِ
ةَ يَرَأْجُلِ تَبَهَذَفُ ، ةَلِي تَفُلِ
هَلَلِ لُؤْسَرِ لَاقِفِ ، اَهُرْجَزَتِ
:م ل س و ه ي ل ع ه ل ل ا ي ل ص
اَهُتَقَلْأَفِ اِهَبُ تَءَاجِفِ ، اَهِي غَدِ
اِدِعَاقِ نَاكَ يَتُّلِ ةَرْمُخُلِ اِيَلَعِ
لُثِمِ اَهْنَمُ تَقَرَحْأَفِ اَهِيَلَعِ
لُؤْسَرِ لَاقِفِ ، مَهَرُّدَلِ اِعْضُومِ
ه ي ل ع ه ل ل ا ي ل ص ه ل ل ا
اُوِيْفُ طَأْفُ مُتَمِّنِ اِذِإِ :م ل س و
نَاطِيَّ شِلِ اِنِإِفِ ، مُكَّجُرْسِ
اَذَه يَلَعِ هَذَه لُثِمِ لُدَيِ

مُكْرِحِيْ ف

«Сичқон келиб, пиликни судрай бошлади. Ходима уни ҳайдади. Шунда Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Қўявер уни», дедилар. Сичқон пиликни у зот ўтирган хамра (жойнамозча) устига ташлади. Унинг дирҳамдек жойи куйди. Шунда у зот: «Қачон ухласангиз, чироқларингизни ўчиригиз. Чунки шайтон мана бунга (сичқонга) ўхшаганга амр қилса, сизларни куйдиради», дедилар.

Имом Байҳақий ривояти.

Бу ҳадисда ҳам чироқларни ўчириш кераклиги айтиляпти. Шунингдек, ухлаш олдидан телевизор, планшет ва телефонларни ҳам ўчириш лозим. Қоронғу хонада бирор нарса кўраётиб ухлаб қолишдан сақланиш керак.

Бундан ўн тўрт аср олдин Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ухлаш олдидан чироқларни ўчириш кераклиги, агар ўчирмаса, зарар бўлишини қаердан билиб айтдилар экан?! Албатта, у зот соллаллоҳу алайҳи васалламга бу ҳақиқатларни Аллоҳ таолонинг Ўзи билдиргандир!

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг даврларида чироқлар ёниқ ҳолда ухлаш ёнғин каби талофатларга сабаб бўлган бўлса, ўтган асрнинг охирларида олимлар уйқу пайтида чироқларнинг ёниқ ҳолда қолиши кўз, мия, юрак, иммунитет тизими, томирлар, ўсмалар ва қон босими билан боғлиқ касалликларга сабаб бўлишини аниқладилар.

Бундан ўн тўрт аср олдин Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам томонларидан юқоридаги ҳадисларнинг айтилиши у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам Аллоҳ таолонинг ҳақ Пайғамбари эканликларига далиллардандир.

(Давоми бор)

Иккинчи мақола: <https://islom.uz/maqola/21834>

Абдуддоим Каҳел мақоласи ва Islom.uz маълумотлари асосида

Нозимжон Ҳошимжон тайёрлади